

ZO WERKEN WIJ!

VOORWOORD

Hier werken we samen. Voor de rechten en belangen van al onze leden. Voor wie werkt, wil werken of gewerkt heeft. We doen dat in een gebouw dat oogt als een geslepen diamant. Een eerbetoon, vinden wij, aan de diamantbewerkers die in 1894 de eerste moderne vakbond oprichtten.

Hier zijn we verbonden. Met onze leden en met hun werk in de vele verschillende sectoren. Van glazenwassers tot verkeersleiders. Levensgroot sieren zij onze wanden. Evenals de mannen en vrouwen die wereldwijd opkomen voor emancipatie, zeggenschap en betere werk-omstandigheden. Ook zijn we omringd door baanbrekende pioniers van de vakbeweging. Van naaister Roosje Vos tot diamantslijper Henri Polak.

Hier raken we geïnspireerd. Door onze successen uit het verleden en door de uitdagingen van de toekomst. Door de inzet en strijdlust van onze leden. En door elkaar. Omdat dit gebouw zonder vaste werkplekken uitnodigt tot beweging en nieuwe verbindingen.

Hier bieden we perspectief. Op een rechtvaardige en solidaire verdeling van werk, welvaart, welzijn en macht. Een missie die nu nog even relevant is als toen we de fundamenten van onze beweging legden. En waarvoor we ons elke dag opnieuw samen sterk maken.

Waar doe jij vandaag inspiratie op?

Han Busker, *voorzitter*

Erica Schaper, *algemeen directeur*

INGANG VAKBONDSHUIS

De Granieten Werker, 1989 | Kees Buckens | Fotografie Liesbeth Dinnissen

De Granieten Werker

De FNV maakt zich sterk voor álle werkers. Iedereen mag zich dan ook verbeeld weten in De Granieten Werker. Wie het krachtige, half-abstrakte kunstwerk bekijkt, kan het in gedachten aanvullen met zijn eigen hoofd en armen. Kees Buckens maakte dit beeld in 1989 voor het toenmalige nieuwe FNV-hoofdkantoor in Amsterdam. Nu siert het de ingang van ons centrale vakbondshuis in Utrecht.

Jaarlijks herdenken we op Workers' Memorial Day (28 april) bij dit beeld de mensen die omgekomen zijn tijdens hun werk. Op een plaquette staan de volgende versregels van FNV-lid en dichteres Anne-Margot van Eijk:

*Ik heb geen naam meer
Maar ik weet nog die dag
Dat we werkten, lachten*

*Nu rust ik achter wolkenflarden
En zie op hen toe*

BEDRIJFSRESTAURANT - BEGANE GROND

Aspergeplukkers Breda, 2015 | Rob van Esch

VERGADERZAAL CO VAN DEN BORN - BEGANE GROND

Tot de pc's kwamen werden brieven getypt, vaak in een centrale typekamer, 1973 | ANP

Co van den Born (1919-2014)

Secretaresse. Baanbreker voor gelijke beloning van vrouwen in de dienstensector. In 1956 de eerste vrouwelijke bestuurder van dienstenbond Mercurius. De weinige vrouwelijke bestuurders bij de NVV bonden zochten elkaar op, staken hun licht op bij buitenlandse vakbonden, organiseerden aparte scholing voor vrouwelijke leden en begonnen een Commissie Vrouwenarbeid. Met dit vrouwenwerk binnen de vakbeweging werd een hele generatie kadervrouwen gevormd. Gewapend met Conventie Nummer 100 van de Internationale Arbeidsorganisatie propageerden zij gelijke beloning voor werk van gelijke waarde.

VERGADERZAAL THEO THIJSSSEN - BEGANE GROND

Hellevoetse basisschool De Brandaris, 2016 | Frank de Roo

Theo Thijssen (1879-1943)

Onderwijzer op een 'kosteloze' school in Amsterdam-Oost. Vooral bekend als schrijver van onder meer Kees de Jongen en De Gelukkige Klas. In 1921 bestuurder van de Bond van Nederlandse Onderwijzers en redacteur van het bondsblad. Pleitte in 1926 voor verlenging van de leerplichtige leeftijd van 12 naar 14 jaar. Vanaf 1933 sociaaldemocratisch Tweede Kamerlid. Streed tegen de vele bezuinigingen op onderwijs, voor een betere positie van het onderwijzend personeel en voor beter volksonderwijs. In 1995 werd zijn geboortehuis in Amsterdam het Theo Thijssen-museum.

VERGADERZAAL SASKIA VAN HOEK - BEGANE GROND

Innovatie in kaasfabriek | TechniekBeeldbank

Saskia van Hoek (1953-2002)

Onderzoeker. Van 1978-1985 werkzaam bij de Vrouwenbond FNV. Stond als directeur van de Alida de Jong-school aan de basis van het landelijke netwerk van Vrouwenvak-scholen. In 1988 de eerste vrouw in het hoofdbestuur van de Industriebond. Zette zich in voor het doorbreken van beroepssegregatie, de scheiding tussen mannen- en vrouwenberoepen. Onderscheidde zich als cao-onderhandelaar in de metaal-nijverheid door de wijze waarop zij samenwerkte met de mensen op de werkvloer. Voorloper van activerend vakbondswerk.

VERGADERZAAL KARIN ADELMUND - BEGANE GROND

Mensen op weg naar werk en school, 2016 | David Rozing

Karin Adelmund (1949-2005)
Voorzitter Vrouwenbond FNV en in 1988 de eerste vrouwelijke vice-voorzitter van de FNV. Zette het vrouwenvraagstuk op de agenda van het mannenbolwerk dat de vakbeweging toen was. Maakte zich sterk voor herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Pleitte ervoor deeltijdwerk als volwaardig werk te zien met recht op pensioen. In 1994 Tweede Kamerlid en van 1998-2002 Staatssecretaris van Onderwijs. Rode draad in haar leven was sociale rechtvaardigheid: gelijke kansen creëren met aandacht voor bestaande verschillen en diversiteit.

VERGADERZAAL ADRI DE BOON - BEGANE GROND

Adri de Boon (1912-1986)

Baggeraar bij de Zuiderzeewerken. Kwam na ontslag (hij vroeg om het cao-loon dat hem niet werd uitbetaald) in dienst bij de transportarbeidersbond en werd in 1964 lid van het NVV-bestuur. Bepleitte een wet op het minimumloon (waar het NVV niet voor was), omdat de jaarlijkse onderhandelingen met de werkgevers onvoldoende bleken, en steunde binnen de SER het wetsvoorstel hierover. Stond vakbonds-vrouwen bij, die voor gelijke beloning en meer participatie ijverden. Leidde het NVV in 1972 met succes door een bestuurlijke crisis en was zo wegbereider voor Wim Kok.

Sleephopperzuiger bij de kust bij Vrouwenpolder, Zeeland 2008 | Lex van Lieshout

VERGADERZAAL WILLEM KRAAN - BEGANE GROND

De Dokwerker, 2013 | Johanna Hoefnagel

Willem Kraan (1909-1942)

Stratenmaker in Amsterdamse gemeentedienst. Kraan en Piet Nak van de stadsreiniging, beiden lid van de illegale communistische partij, riepen op 24 februari 1941 op tot een algemene staking tegen de Duitse bezetter na razzia's in de Amsterdamse Jodenbuurt. 'Wees solidair en eis de vrijlating van de gearresteerde joden. STAAKT!!! STAAKT!!! STAAKT!!!!'. De Februari-staking in Amsterdam was het enige massale protest tegen de Jodenvervolgung in Europa. Kraan werd in 1942 gefusilleerd.

VERGADERZAAL JORGE DARÍO HOYOS - BEGANE GROND

Nationale manifestatie Colombia, 2004 | Oscar Monsalve

Jorge Darío Hoyos (1939-2001)

Was actief in de vakbeweging in leidinggevende posities, in nationale en internationale vakbondsfederaties. Hij was ook adviseur, organisator en trainer en hielp veel vakbonden in arbeidsconflicten en in cao-onderhandelingen. Vele jaren vocht hij voor sociale rechtvaardigheid in Colombia. Hij werd op 3 maart 2001 vermoord door paramilitairen. Nog steeds worden nergens ter wereld zoveel vakbondsmensen vermoord als in Colombia. Zijn dochter Jessica Hoyos Morales is actief in de organisatie CCAJAR om schendingen van vakbondsrechten aan te pakken. FNV steunt CCAJAR.

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

VERGADERZAAL HERMAN BODE - EERSTE VERDIEPING

Herman Bode, Wim Kok en Karin Adelmund tijdens een massale demonstratie van de FNV, 1982 | ANP

Herman Bode (1925-2007)

Elektricien. Bestuurder metaalarbeidersbond Sint Eloy. Na de fusie van NKV en NVV tot FNV (1975) vormden Bode (man van de werkvloer), Frans Drabbe (strateeg) en Wim Kok (intellectueel) een spraakmakend driemanschap. Tegen Bode's deskundigheid en overtuigingskracht als man van de sociale zekerheid was niemand opgewassen, zo merkten de werkgevers in de SER. Zijn uitspraak 'Willen we naar de Dam, dan gaan we naar de Dam' bij een demonstratie tegen overheidsingrijpen in de cao's en ontkoppeling van lonen en uitkeringen (1980) werd iconisch.

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

WERKVLOER - EERSTE VERDIEPING

Koeriers van PostNL op weg naar Tweede Kamer, Den Haag, 2013 | Martijn Beekman

VERGADERZAAL ROOSJE VOS - EERSTE VERDIEPING

Kledingatelier in Bangladesh | Catrien Ariëns

Roosje Vos (1860-1932)

Zelfstandig naaister. Oprichtster van de eerste bond voor vrouwen: de Naaistersbond 'Allen Een'. Begon met werkloos geworden collega's de coöperatie 'Samenwerkende Linnennaaiers'. Vos verbond feminisme en socialisme in de praktijk. Ze maakte zich hard voor het vrouwenkiesrecht en de 8-urige werkdag, en vond dat vrouwen op eigen benen moesten kunnen staan. Haar naam leefde voort in de Roosje Vos-cursussen, in de jaren zeventig en tachtig gegeven in het 'vormingswerk voor volwassenen'.

VERGADERZAAL ANTJE SMITS-MAAS - TWEEDE VERDIEPING

Een banenmarkt speciaal gericht op vrouwen, 1980 | Bert Verhoeff

Antje Smits-Maat (1929-2014)

Administratief medewerkster bij de NS. Zij onderzocht in 1963 de loonverschillen tussen mannen en vrouwen binnen de NS: vrouwen kregen daar geen gelijk loon, deden minder mee met bedrijfsopleidingen en hadden geen doorstroomkansen. Doorliep de Centrale Kaderschool van het NVV. Vond het beter met de bond iets aan ongelijkheid te doen dan enkel vanuit het bedrijf. Actief betrokken bij de Discriminatiebeurs in Dronten (1970), waar duizend vrouwen discriminatie op de arbeidsmarkt en binnen de bond aan de kaak stelden. Zat vanaf 1970 negen jaar in de eerste Ondernemingsraad van de NS.

WERKVLOER - TWEEDE VERDIEPING

WERKVLOER - TWEEDE VERDIEPING

VERGADERZAAL STAN POPPE - TWEEDE VERDIEPING

1000 werknemers van staalfabriek Demka verliezen hun baan, 1966 | Jacques Klok

Stan Poppe (1924-2000)

Administratief medewerker, later socioloog. Werkte sinds 1950 als bestuursassistent bij de moderne metaalarbeidersbond en werd scholingsmedewerker bij de Industriebond NVV. Stond aan de wieg van het 'bedrijvenwerk', bedoeld om de band tussen leden in de bedrijven en vakbondsleiding te versterken. Was mede-initiatiefnemer van de Maatschappijkritische Vakbeweging, die de democratisering van de vakbeweging wilde bespoedigen. In 1972 werd hij lid van de Tweede Kamer, waar hij zich sterk maakte voor de medezeggenschap van werknemers.

VERGADERZAAL JAN OUDEGEEST - TWEEDE VERDIEPING

Tijdens de Eerste Wereldoorlog nemen vrouwen het werk over van de mannen. | HH

Jan Oudegeest (1870-1950)

Klerk bij de spoorwegen. Vormde de behoudende Vereniging voor Hoger Spoorwegpersoneel om tot een strijd-bare bond voor hoog én laag personeel. Tien jaar lang voorzitter van het 'moderne' NVV, als opvolger van Henri Polak. Organiseerde tijdens de Eerste Wereldoorlog hulpacties voor de Belgische vakcentrale en zocht aansluiting bij het internationale vakverbond. In 1919 medeoprichter van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) van de Volkenbond in Genève. Was er jarenlang voorzitter van de werknemersdelegatie. Geschiedschrijver van het NVV en theoreticus van de vakbeweging.

VERGADERZAAL NEL TEGELAAR - TWEEDE VERDIEPING

Demonstratie bij het ministerie SZW, 1975 | HH

Nel Tegelaar (1919-1992)

Werkte na WO II voor de Verenigde Naties bij het opsporen van vermiste personen en bij de emigratiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken. Werd in 1961 de eerste betaalde medewerker bij het NVV-Vrouwen-secretariaat. Stond voor gelijke kansen van vrouwen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt en bevorderde de werving en scholing van vrouwelijke vakbondsleden. Vertegenwoordigde het NVV op bijeenkomsten over vrouwendiscriminatie van de VN. In 1969 voorzitter van de Vrouwencommissie van het internationale vakverbond. Eerste vrouw in het NVV-bestuur (1972-1978). Kreeg in 1971 de Wilhelmina Drucker-prijs.

VERGADERZAAL HANS VERPLOEG - TWEEDE VERDIEPING

Typemachines symboliseren schrijvers en journalisten die Cuba heeft opgepakt, 2003 | Roger Dohmen

Hans Verploeg (1945-2010)

Leraar geschiedenis. Vanaf 1980 secretaris van de Nederlandse Vereniging van Journalisten. Gepassioneerd voorvechter van het vrije woord. Heeft zich zijn hele leven ingezet voor persvrijheid, zowel nationaal als internationaal. Zette zich als bestuurslid van de Internationale Federatie van Journalisten in voor de veiligheid van journalisten in door gewelddsonderworpen gebieden. Was medeoprichter van Free Voice, de organisatie die opkomt voor persvrijheid in de Derde Wereld, en van Press Now. Kreeg in 2012 de Prijs van het Vrije Woord.

WERKVLOER - TWEEDE VERDIEPING

VERGADERZAAL JAAP VAN DER SCHEUR - TWEEDE VERDIEPING

Jaap van der Scheur (1926-2002)

Kwam in 1959 bij de ambtenarenbond van het NVV en klom op tot voorzitter van AvbaKabo. Maakte deze bond weer stakingsbereid. Meer activist dan onderhandelaar. Leidde in 1983 de grote ambtenarenstaking tegen de door de regering opgelegde loonsverlaging: 10 weken lang legden zij het werk neer. Van der Scheur was strijd-
lustig en rechtlijnig. Wist mensen te motiveren en te mobiliseren.

VERGADERZAAL IQBAL MASIH - TWEEDE VERDIEPING

Steenfabriek in India, 2006 | Peter de Ruiter

Iqbal Masih (1982-1995)

Pakistaanse activist. Werde op vierjarige leeftijd voor 10 euro door zijn ouders verkocht aan een tapijtfabrikant. Verrichtte 12 uur per dag dwangarbeid, waarmee hij 3 cent per dag verdiende. Wist zich na zes jaar te bevrijden. Ging zich inzetten voor de organisatie Bandhua Mukti Morcha en werd zo een symbool voor de strijd tegen slavernij en kindarbeid. In april 1995 werd hij vermoord. De daders zijn nooit gepakt, maar algemeen wordt aangenomen dat de 'tapijtmafia' achter de moord zat.

WERKVLOER - DERDE VERDIEPING

Erasmusbrug, Rotterdam, 2015 | Gertjan Kooij

WERKVLOER - DERDE VERDIEPING

VERGADERZAAL CYRILL DAAL - DERDE VERDIEPING

Demonstratie tegen bewind in Chili, 1978 | Han Singels

Cyrill Daal (1936-1982)

Surinaams vakbondsbestuurder. Werd in 1972 voorzitter van het Algemeen Verbond van Vakverenigingen in Suriname (de Moederbond). Scheidde vakbeweging en politiek en reorganiseerde de Moederbond naar het model van het NVV. Na de militaire coup (1980) ageerde de vakbeweging tegen de aantasting van de democratische rechtsstaat en de groeiende macht van de militairen. Daal organiseerde met de Moederbond succesvolle massastakingen. Hij was een van de vijftien tegenstanders van het regime-Bouterse die in december 1982 werden vermoord.

VERGADERZAAL BRAM BUYS - DERDE VERDIEPING

Overhandiging handtekeningen door Bram Buys i.v.m. de hoge werkloosheid in de bouw, 1982 | ANP

Bram Buys (1923-1987)

Timmerman, afkomstig uit Vlissingen. Tussen 1964 en 1985 voorzitter van de Bouw- en Houtbond NVV en FNV. Begin jaren zeventig - met Leo Brouwer van de Katholieke bouw- bond - voortrekker voor groeiende samenwerking tussen NVV en NKV bonden. 'Betere arbeidsvoorwaarden komen niet uit de lucht vallen. Die worden bevochten. Bouwen aan de bond betekent betrokkenheid van leden bij het centraal stellen van het vakbondswerk. Dus ook voldoende scholing voor kaderleden. Voor een succesvolle vakbeweging als organisatie van strijd én overleg is vak- bondsdemocratie noodzakelijk.'

WERKVLOER - DERDE VERDIEPING

Reconstructie spoor tramremise, Den Haag, 2016 | Phil Nijhuis

VERGADERZAAL ALIDA DE JONG - DERDE VERDIEPING

Recht op ziektekosten door inzet vakbond, Indiase kledingarbeidsters, 2013 | APVVU

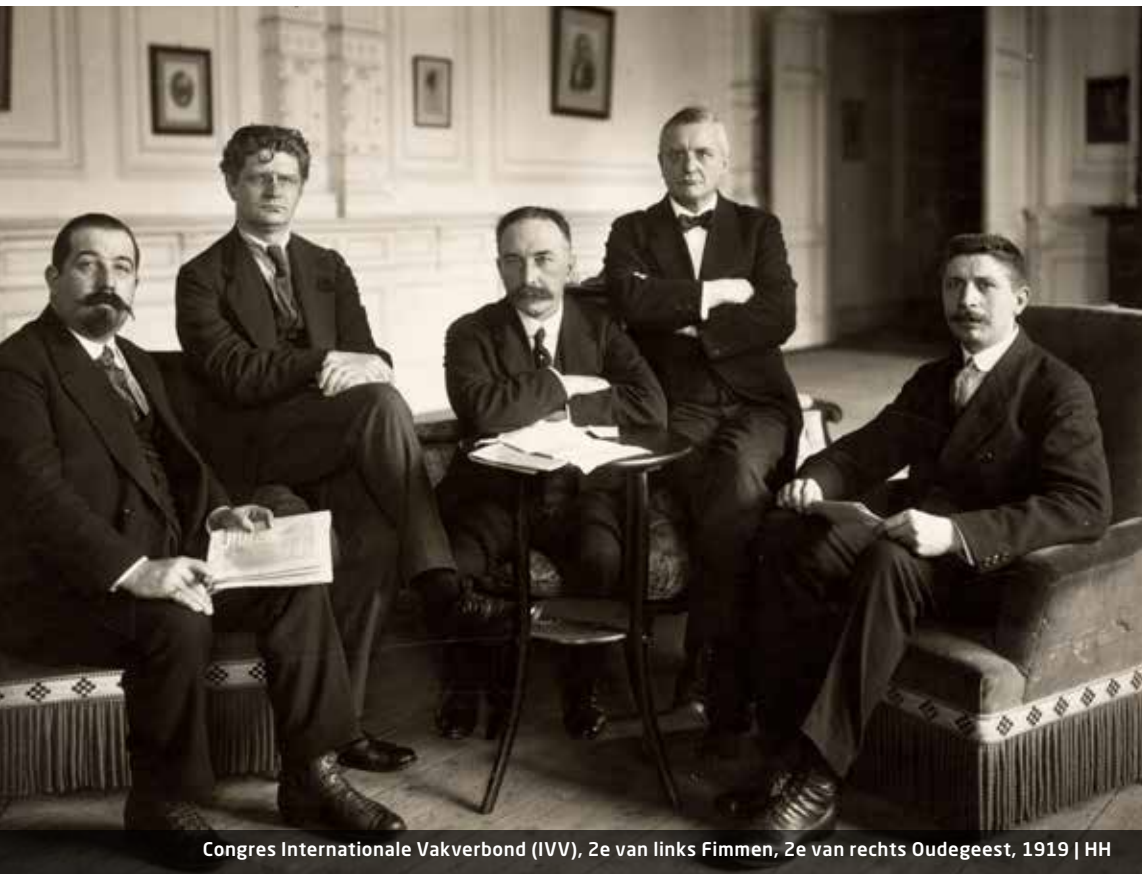
Alida de Jong (1885-1943)

Kostuumnaaister. Eerste vrouw die betaald vakbondsbestuurder werd. Riep op elk NVV-congres de mannen op méér vrouwen te organiseren. Eiste ook voor vrouwen minimumloon. Realiseerde als Tweede Kamerlid in 1932 verlaging van de leeftijdsgrens voor bijstand aan alleenstaande vrouwen (van 35 naar 25 jaar) en nam het op voor groepen die niet onder de Arbeidswet vielen, zoals verpleegsters en horecapersoneel. Weigerde tijdens de bezetting te vluchten, omdat zij solidair wilde blijven met 'haar naaister-tjes'. In 1943 vermoord in Sobibor. De eerste Vrouwenvakschool (Utrecht, 1984) werd naar haar vernoemd.

WERKVLOER - DERDE VERDIEPING

VERGADERZAAL EDO FIMMEN - VIERDE VERDIEPING

Congres Internationale Vakverbond (IVV), 2e van links Fimmen, 2e van rechts Oudegeest, 1919 | HH

Edo Fimmen (1881-1942)

Kantoorbediende. Organiseerde de eerste staking van winkelpersoneel (1910). Werd in 1919 secretaris van het Internationale Vakverbond (IVV) en de Internationale Transport-arbeiders-Federatie. Bouwde de ITF ook in Azië uit en bestreed het racisme op de schepen. Onderkende vroeg de gevaren van het fascisme. Bracht in 1939 hoofdkwartier en bezittingen van de ITF over van Amsterdam naar Londen. De ITF bleef tijdens de oorlog functioneren aan de zijde van de geallieerden. Fimmens naam was toen in de havens van alle continenten bekend.

WERKVLOER - VIERDE VERDIEPING

Manifestatie, Alblasterdam, 2016 | Gertjan Kooij

VERGADERZAAL IEKE VAN DEN BURG - VIERDE VERDIEPING

Demonstratie vrouwenbeweging, 1983 | ANP

Ieke van den Burg (1952-2014)

Emancipatiewerker bij Druk en Papier. Kwam in 1986 naar het Vrouwensecretariaat FNV, waar zij kinderopvang op de vakbondsagenda zette. FNV bestuurder (1990-1997) met een ijzersterke dossierkennis inzake vrouwenarbeid, arbeidsrecht en zeggenschap. Principeel gekoppeld aan grondrechten van werknemers. Europarlementarier (1999-2009) met een scherp oog voor de rol van de internationale financiële sector en het belang van toezicht. Op voordracht FNV commissaris bij enkele grote bedrijven, waar zij ijverde voor eerlijke zeggenschapsverhoudingen.

VERGADERZAAL FARZAD KAMANGAR - VIERDE VERDIEPING

Schoolklas in India | Roderick Polak

Farzad Kamangar (1978-2010)

Leraar op een basisschool in Iraans Koerdistan. Hij was lid van de Teachers' Trade Union of Kurdistan, een niet erkende lerarenvakbond die onder meer opkomt voor de rechten van de Koerdische minderheid. Volgens de Iraanse autoriteiten was hij 'een gevaar voor de nationale veiligheid'. Werd gevangengezet op beschuldiging van betrokkenheid bij bomaanslagen. In de gevangenis werd hij zwaar gemarteld. In 2008, na een schijnrechtszaak van 5 minuten, werd hij ter dood veroordeeld. In 2010 werd hij geëxecuteerd.

VOORZITTERS VAN DE FEDERATIE

VERGADERZAAL JOHAN STEKELenburg - VIERDE VERDIEPING

Wim Kok, 1983 | Bert Verhoeff

Hans Pont, 1986 | Hans Steinmeier

Johan Stekelenburg, 1991 | Ed Oudenaarden

NEDERLANDSE VAKBEWEGING (FNV)

Lodewijk de Waal, 2004 | Chris Pennarts

Agnes Jongerius, 2005 | Juan Vrijdag

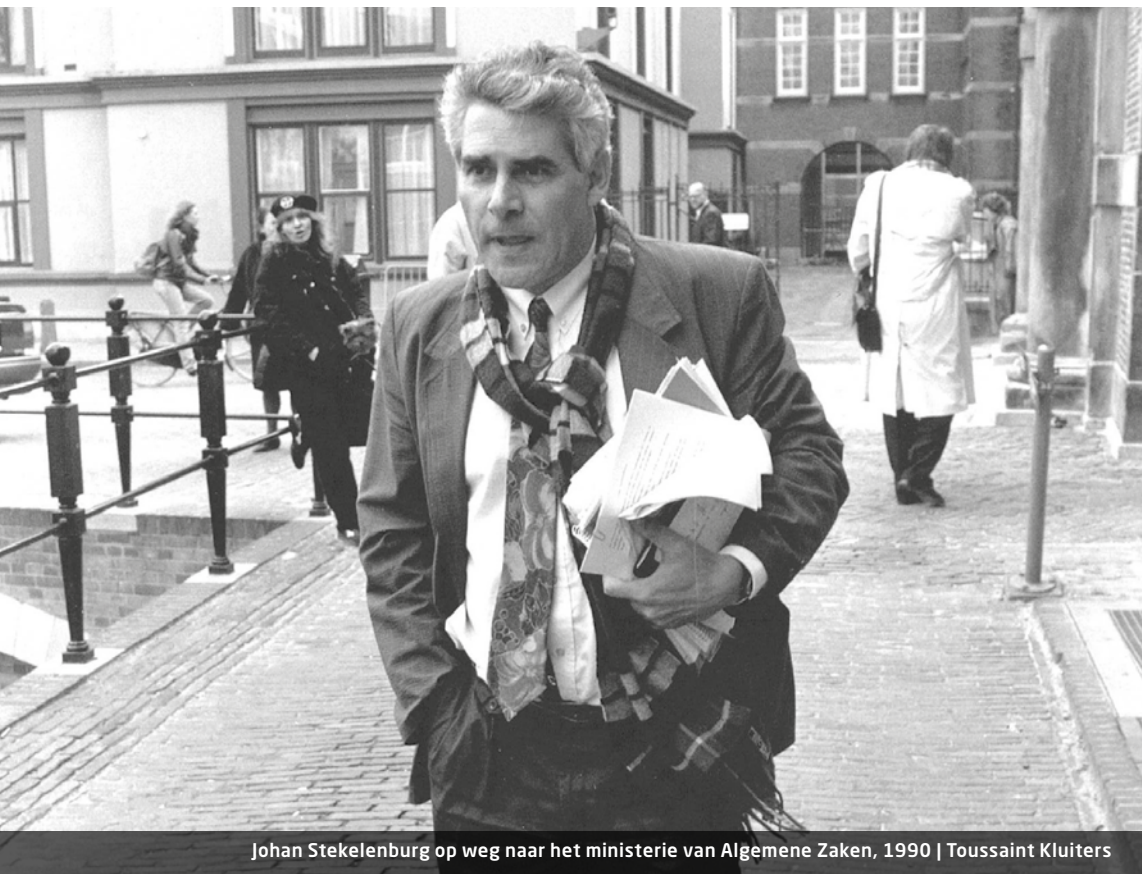

Ton Heerts, 2015 | Remko de Waal

WERKVLOER - VIERDE VERDIEPING

VERGADERZAAL JOHAN STEKELenburg - VIERDE VERDIEPING

Johan Stekelenburg op weg naar het ministerie van Algemene Zaken, 1990 | Toussaint Kluiters

Johan Stekelenburg (1941-2003)

Voorzitter FNV. Vanaf 1972 actief als bestuurder bij Industriebond FNV. Voorstander van democratisering van onderop. Stond open voor overleg, was communicatief en verkoos onderhandelen boven staken. Vormde de FNV om tot een zelfbewuste, maar ook op overleg gerichte organisatie. Niet de bond van 'Tegen', maar van 'Het kan anders, beter'. Tijdens zijn voorzitterschap (1988-1997) groeide de FNV van 900.000 naar 1,2 miljoen leden.

VERGADERZAAL COEN HENDRIKS - VIERDE VERDIEPING

Scheepswerf Scheldepoort, Vlissingen, 2016 | Peter Hilz

Coen Hendriks (1922-2008)

Metaalbewerker. Werkte bij De Schelde (scheepsbouw Vlissingen). Vakbondsman van de praktijk, die feilloos aanvoelde wat mensen dwarszat. Vertrouwensman op de werkvloer. Speelde als stakings-leider een cruciale rol bij de acties voor '400 gulden ineens' (1970). Lid van de Ondernemingsraad en medeoprichter van de sterke Bedrijfsledengroep bij De Schelde. Vanaf 1978 als veiligheidsman betrokken bij de asbestproblematiek. Zat in de Bondsraad van de Industriebond NVV.

WERKVLOER - VIERDE VERDIEPING

WERKVLOER - VIERDE VERDIEPING

VERGADERZAAL FRANS DRABBE - VIERDE VERDIEPING

ENKA-Breda dreigt met sluiting, werknemers bezetten het bedrijf, 1972 | ANP

Frans Drabbe (1926-2011)

Metaalarbeider. Als Industriebond-bestuurder betrokken bij de bedrijfsbezetting van de ENKA (1972). FNV-loondeskundige en coördinator arbeidsvoorwaarden. Vond dat er met compromissen meer te bereiken viel dan met polarisatie. Medegrondlegger van het 'Akkoord van Wassenaar' (1982), een werkgelegenheidsakkoord waarbij 'het verworven recht van de prijscompensatie' werd ingezet voor betere arbeidsvoorwaarden. Loonmatiging in ruil voor meer werk en arbeidstijdverkortung (van 40 naar 36 uur) was een koerswijziging maar versterkte het 'poldermodel'.

WERKVLOER - VIERDE VERDIEPING

Museumplein Amsterdam, 2004 | Marco Okhuizen

WERKVLOER - VIJFDE VERDIEPING

VERGADERZAAL HENRI POLAK - ZEVENDE VERDIEPING

Henri Polak spreekt diamantbewerkers toe bij 25-jarig bestaand ANDB, 1919 | HH

Henri Polak (1863-1943)

Diamantsnijder. Van 1894-1940 voorzitter van de Algemene Nederlandse Diamantbewerders Bond (ANDB), de eerste grote vakbond van Nederland. Medeoprichter van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen in 1906, de latere FNV. Legde als eerste NVV-voorzitter de grondslag voor de 'moderne' vakbeweging. Polak meende dat betere leef- en arbeidsomstandigheden niet primair door stakingen bereikt moesten worden, maar waar mogelijk door te onderhandelen. Zijn ANDB was in 1911 voorloper bij het realiseren van de 8-urendag.

VERGADERZAAL WIM SPIT - ZEVENDE VERDIEPING

Wim Spit (1924-2013)

Vakbondsbestuurder. Begon bij de Katholieke Bond van Spoor- en Tramwegpersoneel 'Sint Raphaël', en werkte zich uiteindelijk op tot voorzitter van het Nederlands Katholiek Vakverbond (NKV). Werd beschouwd als het sociale gezicht van de vakbeweging. Speelde een belangrijke rol bij de totstandkoming van de Arbowet. Met Wim Kok grondlegger van de fusie van NKV en NVV tot FNV (1975). Koersvast en duidelijk. Koos op beslissende momenten voor vernieuwing van de vakbeweging en wist ideologische tegenstellingen te overbruggen.

Persconferentie waarin bekend werd gemaakt dat NVV en NKV verder samen gaan in de FNV, 1975 | ANP

VERGADERZAAL FEBE ELIZABETH VELÁSQUEZ - ZEVENDE VERDIEPING

Demonstratie Colombia, 2004

**Febe Elizabeth Velásquez
(1962-1989)**

Naaister, en vakbondsleider uit El Salvador. Werkte om haar school te betalen vanaf haar 13e in de textiel-industrie. Ze sloot zich aan bij de vakbond, in de hoop dat de arbeiders met vereende krachten een vuist konden maken tegen de militaire dictatuur. Als vakbondsleider behaalde ze met acties en stakingen regelmatig successen. Maar het militaire regime bestempelde haar tot 'gevaarlijke vijand'. Ze werd ontvoerd en gemarteld, en uiteindelijk in 1989 bij een bom-aanslag gedood. De FNV reikt sindsdien elke twee jaar een naar haar genoemde vakbondsrechtenprijs uit.

VERGADERZAAL ALFONS ARIËNS - ZEVENDE VERDIEPING

Arbeiders in textielindustrie in Enschede | S. Goudsmit

Alfons Ariëns (1860-1928)

Priester en grondlegger van de katholieke arbeidersbeweging in Nederland. Bij de opkomst van de textielindustrie was hij de eerste priester die inzag dat nieuwe arbeidsomstandigheden een andere aanpak vergden dan de gebruikelijke zielzorg van de RK kerk. Zijn credo: "Alles voor de arbeiders, alles door de arbeiders". Zelf was hij vooral actief als (geestelijk) adviseur. In 1891 zette hij de katholieke textielarbeiders aan zich te verenigen in de R.K. Twentsche Fabrieksarbeidersbond. Zijn onorthodoxe aanpak bracht hem regelmatig in conflict met zijn bisschop.

Speciale uitgave in het kader van de opening van het nieuwe FNV Centraal Vakbondshuis te Utrecht.
Tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting VHV, Vrienden van de Historie van de Vakbeweging.

Alle rechten voorbehouden.

© FNV, mei 2017

Erasmusbrug, Rotterdam, 2015 | Gert Jan Kooij